

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญกำลังใจของครู
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

The Relationship between Academic Affairs Administration of School
Administrators and Teacher Morale in Institutions under the Office of the
Vocational Education Commission, Sisaket Province

ชวภา ศรีภิรมย์^{1*}, สมาน อัสวภูมิ² และ จำเริญ อุ่นแก้ว³

Chawada Sriphirom^{1*}, Saman Asawapoom² and Jamruen Oonkeaw³

(วันที่รับบทความ: 25 มีนาคม 2569, วันที่แก้ไขบทความ: 17 เมษายน 2569, วันที่ตอบรับตีพิมพ์: 21 เมษายน 2569)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการและขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 266 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ทั้งในภาพรวม มีความสัมพันธ์โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.512$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; ขวัญกำลังใจของครู; สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

¹⁻³ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

¹⁻³ Educational Administration Program, Faculty of Education and Human Development, Sisaket Rajabhat University, Thailand

* Corresponding author's e-mail: stu6430117117@sskru.ac.th

ABSTRACT

This study aimed to (1) examine the level of academic administration of school administrators, (2) investigate the level of teachers' morale in educational institutions, and (3) explore the relationship between academic administration and teachers' morale in educational institutions under the Office of the Vocational Education Commission, Sisaket Province. The sample consisted of 266 teachers in educational institutions under the Office of the Vocational Education Commission, Sisaket Province. The participants were selected using stratified random sampling based on school size. The research instrument was a questionnaire with a five-point Likert scale, with an overall reliability coefficient of 0.98. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient. The findings revealed that the overall level of academic administration of school administrators was high. The overall level of teachers' morale was also high. Moreover, the relationship between academic administration and teachers' morale was statistically significant at the 0.01 level, with a moderate positive correlation ($r = 0.512$).

Keywords: Academic administration; Teachers' morale; Office of the Vocational Education Commission, Sisaket Province

บทนำ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วางระเบียบการบริหารงานฝ่ายวิชาการ แบ่งออกเป็นแผนกและงานดังนี้ แผนกวิชา งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานวิทยบริการและห้องสมุด งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี งานสื่อการเรียนการสอน แผนกวิชาชีพให้เปิดทำการสอนตามความต้องการของตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้เรียน และตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนด ในกรณีที่แผนกวิชาชีพใดไม่มีความจำเป็นต้องเปิดทำการสอนในสถานศึกษาต่อไปให้ดำเนินการยุบเลิกแผนกวิชานั้น ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายหน้าที่ให้ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำหรือว่าจ้างบุคคลภายนอกให้ทำหน้าที่หัวหน้างาน หัวหน้าแผนก และเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ในสถานศึกษาได้ตามความจำเป็นและตามที่เห็นสมควรการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลทำหน้าที่หัวหน้างาน หัวหน้าแผนก อาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลคนหนึ่งทำหน้าที่หัวหน้างานหรือหัวหน้าแผนก มากกว่าหนึ่งหน้าที่ (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี, 2552)

ขวัญกำลังใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานรวมถึงการทำงานนั้น ๆ ขวัญกำลังใจเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งและจะขาดเสียไม่ได้ ผู้บริหารทุกคนควรต้องคำนึงถึงเสมอต้องเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาในองค์กรของตนเพราะเป็นเรื่องที่ส่งผลต่อองค์กรต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการ

ปฏิบัติงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (อุบลรัตน์ ชุมพันธ์, 2558) ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพจิตใจที่มีต่อการทำงานต้องอาศัยองค์ประกอบหลายๆ อย่าง ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา สิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพ ความปลอดภัย ความพึงพอใจ และความสบายใจของ ผู้ปฏิบัติงาน แต่ผู้ปฏิบัติงานก็ต้องมีการปรับตัวที่ดีให้เป็นตัวของตัวเองในการทำงาน จึงสามารถทำงานให้สำเร็จจุล่งตามจุดหมายของตนเอง และขององค์กรด้วย (ศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์, 2559)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจที่เกิดขึ้นกับครู การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ดีส่งผลต่อขวัญกำลังใจแบบไหน และการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ไม่ดีส่งผลต่อขวัญกำลังใจหรือไม่ สามารถรวบรวมข้อมูลและข้อค้นพบตลอดจนแนวทางการบริหารงานวิชาการไปเผยแพร่แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ตามความรู้ของครู
2. เพื่อศึกษาขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2568 จากสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 9 สถานศึกษา จำนวน 566 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2568 จาก 9 สถานศึกษา โดยกำหนดตามขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (krejcie and Morgan, 1970:607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 266 คน จากนั้นใช้สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นและเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ตามข้อบ่งชี้ 6 ด้าน ที่ใช้ในการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 สอบถามระดับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ตามข้อบ่งชี้ 6 ด้าน ที่ใช้ในการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

3.2 สร้างคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ ที่ปรึกษา

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 ขึ้นไป และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

3.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2568 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบและหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) พบว่า ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .955 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ .955 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษาเท่ากับ .975

3.6 ปรับปรุงและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามตามวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อขอหนังสือส่งถึงสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 การส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

4.3 รวบรวมแบบสอบถามกลับคืนพร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำไปแปลผลโดยพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ ตามเกณฑ์ของ Bartz (1998, อ้างถึงใน สุภมาส อังคุโชติ และชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2556) ดังนี้

- 0.81 -1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
- 0.61 -0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
- 0.41 - 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- 0.21 -0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
- 0.00 -0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

ผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 1 แสดงระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	ระดับการบริหารงานวิชาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน	4.32	0.76	มาก
2. ด้านงานวัดผลและประเมินผล	4.38	0.67	มาก
3. ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด	4.27	0.64	มาก
4. ด้านงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.45	0.59	มาก
5. ด้านงานสื่อการเรียนการสอน	4.47	0.51	มาก
6. ด้านสาขาวิชา	4.38	0.63	มาก
เฉลี่ย	4.38	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามการรับรู้ของครูภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก โดยเรียงตามลำดับ คือ ด้านงานสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.51) ด้านงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.59) และด้านงานวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.67)

2. ผลการศึกษาขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 2 แสดงระดับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	ระดับขวัญกำลังใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความมั่นคงการทำงาน	4.31	0.78	มาก
2. ด้านความสัมพันธ์หน่วยงาน	4.36	0.76	มาก
3. ด้านสภาพการทำงาน	4.30	0.60	มาก
4. ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน	4.41	0.70	มาก
5. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	4.52	0.48	มากที่สุด
6. ด้านค่าตอบแทนสวัสดิการ	4.33	0.68	มาก
เฉลี่ย	4.37	0.66	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก โดยเรียงตามลำดับ คือ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.48) ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.70) และด้านความสัมพันธ์หน่วยงาน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.76)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม

การบริหารงาน วิชาการ	ขวัญกำลังใจของครู						ขวัญกำลังใจ ของครู (Y_{tot})
	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6	
X_1	-0.041	-0.108	-0.101	-0.146*	-0.075	-0.107	0.907**
X_2	0.005	0.040	0.091	-0.046	-0.041	0.032	0.934**
X_3	-0.108	-0.065	0.044	-0.118	-0.154*	-0.062	0.895**
X_4	0.008	0.010	0.064	-0.025	0.050	-0.010	0.938**
X_5	0.089	0.014	0.195**	0.014	0.070	0.069	0.837**

ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2569) ❖ Vol.6 No.2 (May-August 2026)

2. ระดับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา

ขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี ลีประโคน (2557) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอำเภอกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอำเภอกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเงินเดือนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ครูเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านนโยบายและการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และด้านนโยบายและการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ทำ ด้านเงินเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านนโยบายและการบริหาร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานด้านเงินเดือนไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นๆ นอกนั้นและโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับสภาพขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การปรับขึ้นเงินเดือนควรปรับขึ้นอย่างเป็นระบบและมีความยุติธรรม การพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนควรพิจารณาจากผลการปฏิบัติงาน และ ควรมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถและความถนัดของครูแต่ละคน ตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดของศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์ (2559) กล่าวว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพจิตใจที่มีต่อการทำงานต้องอาศัยองค์ประกอบหลายๆ อย่างไม่ว่าเป็นเพื่อนร่วมงานผู้บังคับบัญชา สิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพ ความปลอดภัย ความพึงพอใจ และความสบายใจของผู้ปฏิบัติงาน แต่ผู้ปฏิบัติงานก็ต้องมีการปรับตัวที่ดีให้เป็นตัวของตัวเองในการทำงาน จึงสามารถ ทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามจุดหมายของตนเอง และขององค์กรด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของธิดา เล้าหลักชาติชัย (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวน 44 สถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 176 คน ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของ ผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า โดยมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านงานวัดผลและประเมินผล ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด ด้านงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านงานสื่อการเรียนการสอน และ ด้านสาขาวิชา มีการดำเนินการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ดี ส่งผลต่อขวัญกำลังใจให้ครูได้รับความสำเร็จในการทำงานที่ดี ซึ่งนำไปสู่การมีขวัญกำลังใจที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของเพยาว์ หมอเล็ก (2560) กล่าวว่า ขวัญกำลังใจถือเป็นสิ่งสำคัญมากการบำรุงขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานจึงนับว่าสำคัญยิ่งเพราะถ้าบุคคลมีขวัญกำลังใจดีแล้วจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สามารถเอาชนะปัญหาอุปสรรคได้โดยไม่ย่อท้อผู้ที่มิขวัญดีมักเป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำงาน ให้เป็นไปตามความมุ่งหมายขององค์กร และเป็นผู้สร้างผลงานที่มีคุณภาพให้กับองค์กร และสามารถใช้เวลาและความสามารถเพื่องานนั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปและอภิปรายผล ผู้วิจัยมีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด มีคะแนนเฉลี่ยอยู่อันดับสุดท้ายของทุกด้าน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาบริการห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษา มีการวางแผนพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษา มีการวางแผนให้บริการด้านเอกสาร การพิมพ์ สื่อการเรียนการสอน และสื่อทัศนูปกรณ์ มีระบบควบคุมการดูแลบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยในการใช้งาน จัดหา รวบรวมวัสดุ สิ่งพิมพ์ สื่อทัศนูปกรณ์ เพื่อให้บริการในการค้นคว้าครู นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป และมีกระบวนการจัดทำเครื่องช่วยค้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ขวัญกำลังใจการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ด้านสภาพการทำงาน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่อันดับสุดท้ายของทุกด้าน ดังนั้น สถานศึกษาต้องมีสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยสะอาด เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน ห้องปฏิบัติงานและห้องเรียนในสถานศึกษาส่งเสริมการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม มีการจัดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานเพียงพอ จำนวนชั่วโมงในการปฏิบัติงานการหยุดพักในระหว่างทำงานมีความเหมาะสม

1.3 จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าด้านความสำเร็จในการทำงานมีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารต้องวิเคราะห์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างราบรื่นของครูให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบด้านอื่นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจของครู
2. ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ทราบถึงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับขวัญกำลังใจของครูอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กระทรวง.
- ธนิศา เลาภิชาดิษฐ์. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พเยาว์ หมอเล็ก. (2560). ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- พรวิไล ตรีประภากร. (2564). สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี. (2552). ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2552. <https://rbcat.ac.th/wp-content/uploads/2020/10/1596902771.pdf>
- ศรียรรณ ศรีสวัสดิ์. (2559). แนวทางการส่งเสริมขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุกมาส อังศุโชติและชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2556). การวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูล. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา. (หน่วยที่ 11). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุมาลี ลีประโคน. (2557). สภาพขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู อำเภอกระสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- สรรเพชญ ไตรรงค์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญา*
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อุบลรัตน์ ชุณหพันธ์. (2558). *การศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกโรงเรียนสังกัด*
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดจันทบุรีระยะยงและตราด .
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อภิชา พุ่มพวง. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด*
สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.